

Městská galerie Litomyšl

Střednědobá koncepce rozvoje Městské galerie Litomyšl v letech 2012–2017

Mgr. Dana Schlaichertová, ředitelka Městské galerie Litomyšl

Koncepce rozvoje Městské galerie Litomyšl, příspěvkové organizace města, vychází ze základních právních norem a zákonů určených jejím statutem. Navazuje na koncepci rozvoje města Litomyšl v oblasti kultury a je v přímé součinnosti s Koncepcí rozvoje muzejnictví Pardubického kraje v letech 2010-2015. Koncepce rovněž vzešla z reflexe a analýzy stávajícího stavu instituce, vytvořené novou ředitelkou Městské galerie Litomyšl, jmenovanou do své funkce dne 1. 11. 2011.

Hlavní účel a předmět činnosti galerie (čl. 2 Zřizovací listiny):

V souladu se zák. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy Městská galerie Litomyšl na odborném základě vytváří, spravuje, zpracovává, ošetřuje, ochraňuje a bezpečně uchovává sbírky hmotných dokladů k dějinám společnosti a kultury, zejména výtvarných děl, a další dokumentaci jako prameny poznání. Tvorbou expozic, výstav, publikování a pořádáním přednášek a programů seznamuje veřejnost s výtvarným uměním současným i minulým, a s poznatky získanými odbornou činností.

Dosažení účelu svého zřízení zabezpečuje galerie zejména tím, že:

- Vytváří sbírku starého a moderního výtvarného umění se zřetelem k regionu působnosti.
- Sbírkové předměty odborně zpracovává, inventarizuje, pořádá a katalogizuje, odborně ošetřuje, bezpečně ukládá a chrání
- Vytváří v souladu se svou působností galerijní expozice, organizuje a pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníky a fyzickými osobami krátkodobé a dlouhodobé výstavy
- Pořádá pro veřejnost samostatně i ve spolupráci s jinými institucemi přednášky, připravuje a realizuje výchovné a vzdělávací programy
- Vydává neperiodické publikace (ve smyslu zákona č. 37/1995 Sb.) k tématům souvisejícím s předmětem činnosti galerie
- Podle zvláštních předpisů zapůjčuje sbírkové předměty k účelům studijním a výstavním a umožňuje jejich studium badatelům
- O své činnosti pořizuje dokumentaci, včetně záznamů zvuku a obrazu /v souladu se zákonem 121/2000 Sb. o právu autorském a zákonem č. 273/93 Sb. o podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl ve znění pozdějších předpisů/
- Spolupracuje s jinými právníky a fyzickými osobami, zejména s muzei a galeriemi ve své oblasti působnosti.
- Bude-li zřízen v rámci rozpočtu města „akviziční fond“ (na nákup uměleckých děl určených pro jejich další prodej), bude povinností příspěvkové organizace (s předchozím souhlasem kuratoria) vybrat a zrealizovat nákup těchto předmětů a také zajistit jejich ochranu a bezpečnost. Tyto předměty budou v majetku města a budou dány příspěvkové organizaci do výpůjčky.

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉHO STAVU GALERIE

Za téměř stoleté období existence sbírkotvorné, popularizační a presentační činnosti se galerie stala nezastupitelným a prestižním uměleckým centrem života města. Již od svých počátků byla přirozenou součástí kulturního, společenského i odborného dění města Litomyšle.

Personální zabezpečení

Stálí zaměstnanci	V současné době je činnost galerie personálně zajištěna třemi interními zaměstnanci: ředitelka galerie, konzervátorka, pokladní.
Externisté	V převážné většině jsou najímáni k hlídání výstavních prostor, pro drobné technické práce a odbornou spolupráci

Výstavní prostory a jejich zabezpečení

Dům U Rytířů	objekt v majetku zřizovatele, významná renesanční památka, kde se nachází sídlo galerie a její výstavní prostory. Tradičně jsou využívány ke krátkodobým výstavám. Je přístupná celoročně.
Zabezpečení prostor	je mechanické (mříže v oknech do dvora, chodba; zámky), EZS (zastaralý - cca z roku 1992 ale funkční), EPS (ne), kamerový systém (ne), plášťová ochrana (ne), předmětová ochrana (ne), 24 hodinová ostraha (ne)
Městská obrazárna	situovaná v II. patře litomyšlského zámku (památka UNESCO) je určena pro stálou expozici uměleckých děl ze sbírek galerie. Prostor je příležitostně využíván i pro krátkodobé výstavy. Provoz obrazárny je limitován otevírací dobou zámecké expozice (květen – září).
Zabezpečení prostor	je mechanické (zámky), EZS (ano), EPS (ano), kamerový systém (ano), předmětová ochrana (nefunkční), 24 hodinová ostraha (ano)

Návštěvnost za posledních 5 let

2006				
celé	snížené		rodinné	neplaticí
	studenti	senioři		
1532	1342	898	147	196

2007				
celé	snížené		rodinné	neplaticí
	studenti	senioři		
718	356	618	45	240

2008				
celé	snížené		rodinné	neplaticí
	studenti	senioři		
850	628	751	38	

2009				
celé	snížené		rodinné	neplaticí
	studenti	senioři		
785	381	440	29	544

2010				
celé	snížené		rodinné	neplaticí
	studenti	senioři		
1130	462	631	80	47

2011				
celé	snížené		rodinné	neplaticí
	studenti	senioři		
3068	2610	1104		

Členění sbírkových fondů a jejich evidence

Městská galerie Litomyšl spravuje fond bývalé Městské obrazárny, obrazy z odkazu Josefa Matičky a soubor uměleckých předmětů, shromážděných činností Muzea a galerie Litomyšl v letech 1960-2003 a činností Městské galerie v letech 2004-2011.

Sbírkový fond galerie je zapsán do Centrální evidence sbírek pod číslem: MOL/001-11-09/037001.

Jedná se o:

Fond bývalé Městské obrazárny

Uzavřený historický fond. Předměty, které do něho patří, jsou v katalogizačních záznamech i v CES značeny písmenem **G**. 14 sbírkových předmětů v tomto fondu je stále vedeno pouze pod přírůstkovými čísly.

Sbírka obrazů Josefa Matičky

Fond je uzavřený. Obrazy jsou doposud vedeny pod přírůstkovými čísly. V katalogizačních záznamech jsou značeny písmenem **M**, v CES nikoliv.

Sbírka výtvarného umění

Otevřený fond, sbírka z let 1960 do současnosti, do kterého se zapisují všechny sbírkové přírůstky Městské galerie. Sbírka je částečně katalogizována. Sbírkové předměty, které dosud vedeny pod přírůstkovými čísly a písmeny **VU**. Pouze jeden soubor (VU 1801/82 (1-442)) je elektronicky katalogizován.

Galerie dále odborně spravuje otevřený sbírkový **fond města Litomyšl**. Soubor těchto sbírkových předmětů není na základě rozhodnutí vlastníka evidován v CES.

Uložení sbírek a jejich zabezpečení

Fond G je uložen v depozitáři v pivovaru (areál zámeckého návrší). Je rozdělen na depozitář plastik a depozitář obrazů, kreseb a grafiky.

Zabezpečení: mechanické (zámky, mříže), EZS (částečně), EPS (ano), zvlhčovač (částečně – pouze jedna místnost).

Fond M a fond VU jsou umístěny v depozitáři v domě U Rytířů.

Zabezpečení: mechanické (zámek, mříže), EZS (částečně), EPS (ne), zvlhčovače (ne).

VIZE A ROZVOJOVÁ STRATEGIE – STŘEDNĚDOBÝ HORIZONT cíle ve výkonnostních oblastech

Naším základním cílem je rozvinout komunikační a sociální potenciál této instituce. Galerie by se měla stát přirozenou součástí místní a regionální komunity a neopomenutelným návštěvním bodem pro české i zahraniční turisty Litomyšle.

Komunikační aktivity

Pro naplnění výše definovaných záměrů je naším cílem zaměřit se v oblasti komunikačních aktivit zejména na tyto úkoly:

Být čitelní

tím, že vytvoříme a budeme posilovat silný a jednoznačně identifikovatelný koncept Corporate Identity galerie.

Být viditelní

vytvořením vlastním webových stránek, založením profilu/ů na komunitních serverech (např. facebook), napojením se na web stránky incomingových a odborných asociací (Česká inspirace, turistické servery, galerijní databáze, průvodce, etc.), tvorbou komunikačních obsahů a jejich šířením pravidelnou komunikací pomocí internetu, rozhlasu, televize, tisku.

Být zajímaví

svou pestrostí realizovaných aktivit, kterými oslovíme široké spektrum cílových skupin.

Být hodnotní

kvalitou výstavní koncepce a odbornou péčí o umělecké předměty.

Být přizpůsobiví

svou otevírací dobou, programem zvýhodněných vstupenek při opakovaných návratech, realizací akcí o víkendech či svátcích, v tématech přednáškových akcí, realizací komentovaných prohlídek, edukačních aktivitách a v budoucnu i rámcových vzdělávacích programech.

Být prestižní

navázáním na tradici zavedené galerie nekomerčního charakteru.

Výstavní činnost

Chceme vytvářet hodnotnou výstavní koncepci, vycházející primárně z regionálního umění, ale naším cílem je i zprostředkovat kontakt s uměním, které region přesahuje.

Krátkodobé výstavy

důraz je kladen na pestrost. Přibližně šest výstav ročně nám umožňuje reagovat na kulturně-společenské události města, regionu, země (Smetanova výtvarná Litomyšl, Mezinárodní den současné architektury, turistická sezóna, Vánoce, významná výročí etc.). Zbývající prostor bude využit pro výstavní aktivity podporující místní uměleckou komunitu a výtvarnou obec (každoroční umělecký salón – Výtvarná Litomyšl). Vzhledem k limitovaným prostředkům se zaměříme na možnost přebírat hotové kvalitní výstavní projekty, kooperovat s mladými umělci, uměleckými školami či místní mobilitou.

Stálá expozice

důraz je kladen na její oživení, novou skladbou a to například i přidáním a změnou komentářů, které exponáty zasadí do širších souvislostí. V budoucnu se zaměříme na využití celého potenciálu galerijního depozitu, který činí nezanedbatelných 1492 uměleckých předmětů.

Odborná činnost

V této oblasti je naším cílem funkční odborné pracoviště, které rovnoměrně a systematicky pokrývá všechny úkoly, které vyplývají ze statutu galerie:

Evidenční sbírek	Naším dlouhodobým cílem je přechod z papírových evidenčních karet na digitální evidenci doplněnou o fotodokumentaci.
Odborné centrum	Být aktivní součástí odborné komunity, např. pořádáním odborných setkání. Produkce katalogů, brožurek a letáčků u vybraných a podporovaných projektů. Za příznivé finanční situace doplňování regionálního umění nákupem, dále pak pozůstalostí či darem. Poradenská a badatelská činnost.
Přednášková činnost	Realizace přednášek, komentovaných prohlídek, programů pro školy, besed, tvůrčích dílen, etc.

Prostorové zabezpečení

Využití prostoru	V naší strategii počítáme s tím, že v Městské obrazárně a v domě U Rytířů zachováme výstavní prostory, které postupem času přizpůsobíme pro další možné využití. Tyto prostory budou využívány jako tvůrčí dílny pro workshopy, přednášky, setkávání.
Rozšíření prostoru	V dlouhodobém horizontu, v příznivých ekomicko-sociálních podmínkách, je možné rozvíjet galerii úpravou koncepce využívání výstavního sálu Městské obrazárny a využitím zadního traktu domu U Rytířů.

Ochrana sbírek a vystavovaných uměleckých předmětů

Dům U Rytířů	Jako prioritu k zabezpečení významné památky a uměleckých předmětů v galerii (výstavy, depozitář) je instalování EPS a základní modernizace EZS (stávající z roku cca 1992), dále pak napojení celého objektu na kamerový systém. Umístění zvlhčovačů do depozitáře a výstavního prostoru, zajištění plášťové ochrany a optimálního osvětlení (zastínění oken směřovaných do náměstí), vyřešení nedostačujícího osvětlení renesančního sálu.
Městská obrazárna	Bez dnes nefunkční předmětové ochrany umístěné na významných uměleckých dílech, která tvoří základ stále expozice, není možné stálou expozici opětovně v příštím roce otevřít.

Personální zabezpečení

Stálí zaměstnanci	Ve střednědobém horizontu plánujeme realizovat vytyčené cíle se stávajícím počtem interních zaměstnanců.
Dobrovolníci, externisté	Protože počet interních zaměstnanců limituje naše možnosti a potenciál, plánujeme zaměřit naše úsilí na rozvoj komunity dobrovolníků, OON, externích specialistů. I proto chceme navázat spolupráci se SPgŠ Litomyšl, Fakultou restaurování UPCE a zapojit se do grantových projektů.

Finanční zabezpečení

Chod instituce bude kryt z rozpočtu zřizovatele.

Rozpočet zřizovatele	V naší střednědobé strategii vycházíme ze struktury a objemu prostředků alokovaných v rozpočtu pro rok 2011.
Grantové programy	Naším dlouhodobým záměrem je získat finanční prostředky pomocí grantových a dotačních programů (regionální, státní, evropské).
Sponzoring, barter	Předpokládáme, že realizace výstavní činnosti bude příležitostně generovat drobné příspěvky a hmotnou podporu.

RESUMÉ

Z výše uvedeného vyplývá, že je naší snahou rozvíjet galerii ve dvou základních liniích – odborné a prezentační. Galerii vidíme jako „komunitní“ centrum, které bude sdružovat lidi a nabízet jim adekvátní program pro jejich výtvarný rozvoj a poznání. Rádi bychom k tomu v první řadě využili potenciál místních institucí a dále pokračovali v již navázané spolupráci (Fakulta restaurování UPCE, RM Litomyšl, etc.), ale také nově rozvíjet vztahy s dalšími institucemi (SPgŠ, domov důchodců, školy, školky, místní sdružení, jednotlivci). Důležitým komunikačním prostředkem pro fungování galerie je kvalitní PR a propracovaná marketingová strategie zaměřená na cílovou skupinu, kterou je v našem případě místní komunita, návštěvníci z regionu a turisté jak z České republiky, tak ze zahraničí. Vlastní internetové stránky jsou jejím základem.

V odborné rovině je jistě důležité, abychom se stali aktivním členem profesních odborných sdružení typu: Asociace muzeí a galerií, etc., které nám umožní získávat důležité kontakty a informace.

V dlouhodobém horizontu je naším cílem, pokusit se o mezinárodní přesah galerie, jejím zapojením do mezinárodní mobility.

VÝKONNÉ CÍLE A MILNÍKY – KRÁTKODOBÝ HORIZONT

Analýza rozběhnutých aktivit a procesů - zhodnocení galerijního provozu podle stávajících předpisů, smluvních závazků. Kontrola jejich platnosti, efektivnosti a výhodnosti, a to tak, aby naplňovaly zákonné normy, platné předpisy a aktuální muzejní standardy.

Kontrola provozní smlouvy, telefon, internet, pojištění etc. Galerie zodpovídá za bezpečnost všech sbírkových předmětů, bezpečnost svých zaměstnanců a v neposlední řadě za bezpečnost návštěvníků galerie.

Kontrola odborná inventarizace, kvalita zabezpečení sbírek, výše pojistného, finanční krytí vystavovaných uměleckých děl, zabezpečení uměleckých děl v depozitáři.

Kmenoví zaměstnanci revize kompetencí, pracovních náplní a povinností v součinnosti s cíli, směřováním galerie a jejími prioritami.

základní pilíře rozvoje

výstavní činnost
odborné pracoviště
edukační, komunitní programy
propagace, vnější vztahy, marketing
provozní činnost galerie

Výstavní činnost Divácky poutavé, po odborné a výtvarné stránce kvalitní projekty. Výstavní program, u kterého se klade důraz na pestrost, budou každoročně schvalované kuratoriem galerie. Galerie musí být v první řadě standardně zabezpečená (EPS, EZS).

Odborné pracoviště Za hlavní prioritu považujeme celkové zpřístupnění sbírek odborné i široké veřejnosti. Je důležité zahájit přípravné práce na systematickou digitalizaci všech sbírkových předmětů tak, aby v dohledné době galerie naplňovala základní standardy odborného pracoviště. Předběžně lze předpokládat zpracování cca 100 sbírkových předmětů/rok. K tomuto účelu je možné navrhnout využití programu Demus (Počítačový systém pro dokumentaci muzejních sbírek. Demus vyvíjí oddělení informatiky Moravského zemského muzea v Brně z pověření Asociace muzeí a galerií, s finanční podporou Ministerstva kultury ČR a v souladu s doporučením CIDOC ICOM).

Edukační, komunitní programy Naším hlavním cílem je více galerií otevřít lidem, nabídnout jim zajímavý program, přirozeně vtáhnout místní komunitu do galerie.
Prostor galerie – oslovení škol, školek s nabídkou využití galerijního prostoru k jejich výukovým programům.
Výstavní činnost – zahájení programu komentovaných prohlídek a tematických besed (oslovení místních odborníků, výtvarníků s nabídkou participace na těchto programech).

Specializované programy – za předpokladu získání dostatečného množství finančních prostředků na pedagoga a na materiál (barvy, papíry, etc.), zařadíme do programu pravidelné edukační programy pro děti, starší generaci. Zaměříme se na specializované projekty k významným svátkům (Velikonoce, Vánoce etc.), vytvoříme pracovní listy ke stálé expozici, zapojíme se do Dnů evropského dědictví, Muzejní noci, etc.

Propagace, vnější vztahy, marketing

Vývoj a spuštění vlastních **webových stránek**. Stránky budou obsahovat základní informace o galerii – historie, sbírky, otevírací doba, etc. Postupné doplňování o databázi digitalizovaných sbírkových předmětů.

Facebook profil galerie – oslovení mladé generace, aktuální program etc.

Korespondenční **internetová databáze** – pravidelné informování o výstavách a programu galerie.

Tištěná forma pozvánek, informací – starší generace, instituce, významní klienti.

Změna **otevírací doby**, vývoj motivačního návštěvního programu.

Presentace a komunikační **podpora domu U Rytířů** s cílem zvýšit návštěvnost objektu, potažmo tedy galerie. Zacíleno na turisty.

Provozní činnost galerie

Klíčová agenda kmenových zaměstnanců:

Ředitelka	vedení galerie, koncepce, rozpočet, příprava a zajišťování výstav, tvorba popisů, textů, komunikace směrem „ven“, přednášková činnost - částečně, organizace, kontakty, granty, vize.
Konzervátor	konzervátorská práce, lektorské a edukační programy, digitalizace, spolupráce na přípravě výstav.
Pokladní	kancelářská, účetní agenda, vedení skladu zásob, podklady pro mzdy, spisovna, pošta, pokladna.
Externisté	dobrovolníci, brigádníci, smlouvy o dílo (viz web, překladatelské služby etc.).

Klíčové socializační aktivity

Pokusíme se o cílené propojování galerie a jejího chodu s těmito subjekty.

Místní komunita	Místní ochotnická sdružení Dům důchodců Školy, školky
Instituce	Navázat na spolupráci s Fakultou restaurování – spolupráce při grantových projektech, restaurování sbírkových předmětů, výstavní činnosti – Červená věž. Rozvinout spolupráci s Regionálním muzeem v Litomyšli, Zámek apod. – spolupráce odborná, personální, grantová, „sladit“ výstavní programy. Otevřít spolupráci se SPgŠ – pedagogická činnost, volnočasové aktivity.
Profesní sdružení	Galerie, soukromí galeristé, kurátoři, Asociace muzeí a galerií, Umělecko-historická společnost, Rada galerií ČR (možnost prezentovat vlastní program na jejich webu, spolupráce při přípravě a „přebírání“ výstav, spolupráce při tvorbě katalogů etc.).
Firmy, živnostníci	